

Euthanasie wordt te ruim opgevat

De ideeën over euthanasie worden sluipend verruimd. Iedereen die onder ouderdomskwalen lijdt, zou mogen vragen om een geassisteerde dood. Dat gaat te snel, stelt **Theo Boer**.

Op het gebied van euthanasie lijkt zich een nieuwe consensus af te tekenen in Nederland. Gingen we tot dusverre ervan uit dat de euthanasiewet was bedoeld voor mensen die ernstig lijden aan een terminale ziekte, bijvoorbeeld bij kanker, één tot vijf weken voor een verwacht natuurlijk overlijden – ineens stellen allerlei mensen vast dat ook 'lijden aan het leven' gewoon past binnen de Euthanasiewet.

Dat is opmerkelijk. Begin 2010 lanceerden enkele bekende Nederlanders het burgerinitiatief 'Uit Vrije Wil', omdat ze vonden dat euthanasie bij mensen die levensmoe zijn, maar niet ernstig ziek, juist níet binnen de huidige wet valt. Sinds december doemt een onvermoede gelegenheidscoalitie op.

Artsenorganisatie KNMG stelde half december dat een patiënt weliswaar ziek moet zijn om in aanmerking te komen voor euthanasie, maar tekende erbij aan dat ook functieverlies, ontluistering en verlies van waardigheid mogen meespelen in de afweging van een dokter. Zelfs iemands sociale vaardigheden, sociale netwerk en financiële staat konden worden verdisconteerd.

Emeritus hoogleraar ethiek Govert den Hartogh sluit zich daar in *Medisch Contact* bij aan. Geen enkel lijden is nu eenmaal louter medisch van aard. Zelfs bij een kankerpatiënt wordt een euthanasieverzoek mede ingegeven door existentieel lijden. Als existentieel lijden bij kankerpatiënten mag meedoen, waarom dan niet bij andere, medisch gesproken veel minder ernstige klachten?

De NVVE borduurt hierop voort. Nu dat allemaal blijkt te mogen, willen ze de mensen die bij weigerachtige dokters geen voet aan de grond krijgen, snel en voor-

delig helpen aan een humaan einde in een euthanasielijn.

In een interview in NRC Handelsblad van 29 januari neemt psychiater Boudewijn Chabot afstand van het idee van een aparte euthanasielijn, maar ook hij gaat ongemerkt mee met deze nieuwe hermeneutiek. Wat we hier zien, is een voorbeeld van mythevorming waarbij de één de ander napraat totdat iedereen denkt dat 'het zo is'.

Inderdaad hebben de Regionale Toetsingscommissies (rte's) in de afgelopen jaren geregeld gevallen als 'zorgvuldig' beoordeeld waarbij geen sprake was van een zeer ernstige dan wel termina-

'Lijden aan het leven' past nu ook binnen de euthanasiewet

le ziekte, maar waarbij het lijden vooral existentieel van aard was. Het gaat daarbij om een combinatie van bijvoorbeeld slecht zien, eenzaamheid, niet meer kunnen lopen én lichte incontinentie. Dat deze gevallen prominent in de jaarverslagen van de rte's zijn terechtgekomen, completeert het beeld dat de panelen op dit terrein verschoven zijn.

Wat in de nieuwe uitleggings-euforie nauwelijks aan bod komt, is dat dit soort 'lijden aan het leven'-casussen uiterst sporadisch aan bod komen. Je kunt ze tellen op de vingers van één hand, op een totaal van meer dan drieduizend dossiers.

Vrijwel al deze casussen hebben geleid tot lange discussies binnen de rte's. In veel van de oordelen is

Illustratie Cyprian Koscielniak

die twijfel verwoord.

En gemiddelde dokter, en in haar kielzog een rte, voelt op haar klompen aan dat euthanasie bij iemand die al bijna stervend is, iets heel anders is dan euthanasie bij iemand die nog ja-

ren meekan. In het eerste geval wordt de dood hooguit een handje geholpen. In het tweede geval is de dood nog in geen velden of wegen te bekennen. Wat iedereen bovendien lijkt te vergeten, is dat de Hoge Raad in het Arrest-Brongersma nadrukkelijk afstand nam van de

nu furore makende verruiming van de interpretatie.

Het mag sommigen, inclusief de politiek, goed uitkomen dat we de euthanasiepraktijk kunnen verruimen zonder dat daar een parlementair besluit voor nodig is, maar de prijs is dat we daarbij de

eigenlijke vraag laten liggen – of iedereen die onder zijn ouderdomskwalen lijdt, mag vragen om een geassisteerde dood.

Dr. Theo Boer is lid van een Regionale Toetsingscommissies Euthanasie.